

SPREJETA BESEDILA

P8_TA(2018)0080

Aretacija zagovornikov človekovih pravic v Sudanu, zlasti primer nagrajenca Saharova Saliha Mahmuda Osmana

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. marca 2018 o aretaciji zagovornikov človekovih pravic v Sudanu, zlasti primer nagrajenca Saharova Saliha Mahmuda Osmana (2018/2631(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Sudanu,
- ob upoštevanju izjave z dne 9. februarja 2018 svojega podpredsednika, odgovornega za mrežo nagrade Saharova, in predsednika svojega Pododbora za človekove pravice o nagrajencu Saharova Salihu Mahmudu Osmanu,
- ob upoštevanju lokalne izjave vodij predstavništva EU in veleposlanikov EU z dne 11. januarja 2018 o nedavnih protestih v Kartumu;
- ob upoštevanju resolucije Varnostnega sveta OZN št. 2400 (2018), sprejete na njegovem 8177. zasedanju dne 8. februarja 2018,
- ob upoštevanju izjave predsednika Varnostnega sveta OZN z dne 31. januarja 2018 v zvezi s tem, kako je Varnostni svet obravnaval zadevo z naslovom Poročilo generalnega sekretarja o Sudanu in Južnem Sudanu,
- ob upoštevanju izjave rezidenčne in humanitarne koordinatorice OZN v Sudanu o ugrabitvi humanitarnega delavca v Darfurju, podane v Kartumu 9. oktobra 2017,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
- ob upoštevanju člena 5 Splošne deklaracije o človekovih pravicah in člena 7 Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, ki določata, da se nikogar ne sme mučiti ali z njim surovo, nečloveško ali ponižujoče ravnati,
- ob upoštevanju izjave predstavnice za stike z javnostmi podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 27. junija 2016 o štirimesečni enostranski prekinitvi sovražnosti, ki jo je razglasila sudanska vlada,

- ob upoštevanju revidiranega Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja,
 - ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev iz junija 1981,
 - ob upoštevanju členov 135(5) in 123(4) Poslovnika,
- A. ker razmere v Sudanu še vedno ogrožajo mednarodni mir in varnost v regiji; ker so sudanski organi zatrli mirne proteste zagovornikov civilne družbe in človekovih pravic;
 - B. ker je sudanska državna obveščevalna in varnostna služba v zvezi z občasnimi protesti, ki so se po Sudanu začeli okoli 7. januarja 2018 zaradi zvišanja cen hrane in zdravil, aretirala in pridržala vsaj 140 članov opozicijskih strank, zagovornikov človekovih pravic, študentov in zagovornikov pravic žensk; ker so sudanske enote zoper protestnike uporabile prekomerno silo, zaradi česar je ena oseba umrla, več pa je bilo ranjenih, poleg tega pa po vsej državi zatirajo novinarje in aktiviste; ker so spopadi v januarju in februarju 2018 najnovejši primeri nenehnih zlorab v državi;
 - C. ker so med aretiranimi osebami predstavniki politične opozicije, med njimi trije voditelji Sudanske kongresne stranke, ki so bili samovoljno aretirani in pridržani; ker so med drugimi aretiranimi nasprotniki vlade Mohamed Mukhtar Al Khatib, politični sekretar Sudanske komunistične stranke; Mohamed Abdala Aldoma, namestnik predsednika Narodne stranke Umma; Mohamed Faruk Salman, vodilni član sudanskega narodnega zavezništva; ter dva člana centralnega komiteja Sudanske komunistične stranke – Mohildin Eldžalad in Sidži Kabalo;
 - D. ker so enote sudanske državne obveščevalne in varnostne službe Saliha Mahmuda Osmana – podpredsednika darfurske odvetniške zbornice, odvetnika za človekove pravice, ki je spodbujal vzpostavitev pravne države in zagovarjal pravno reformo prek sudanske nacionalne skupščine, ter prejemnika nagrade Saharova za leto 2007 – 1. februarja 2018 aretirale v prostorih njegove odvetniške pisarne; ker je bil nedavno premeščen v zapor Dabak, 20 km severno od Kartuma, oblasti pa nočejo posredovati informacij o njegovem zdravju in njegovemu odvetniku in družinskim članom ne dovolijo obiskov;
 - E. ker je vodja delegacije EU v Sudanu po aretaciji Saliha Mahmuda Osmana izročil demaršo sudanskemu ministrstvu za zunanje zadeve, posebni predstavnik EU za človekove pravice Stavros Lambrinidis pa je vložil pritožbo na 37. zasedanju Sveta OZN za človekove pravice 27. februarja 2018;
 - F. ker je med žrtvami te kampanje množičnih aretacij tudi več aktivistk; ker so zagovorniki pravic žensk izpostavljeni spolnemu nasilju, preganjanju in nasilnim kaznim vladnih varnostnih sil; ker so ženske organizacije pod strogim nadzorom in vodijo kampanje proti zakonom, ki splošno diskriminirajo ženske;
 - G. ker je sredi februarja 2018 sudanska vlada napovedala, da bo po izpustila 80 zapornikov, med katerimi so Rava Džafar Bakhit, Nahid Džabralah, Amel Habani, Hanan Hasan Khalifa in Mohamed Abdala Aldoma, ki so bili izpostavljeni slabemu ravnanju v zaporu; ker je vodja državne obveščevalne in varnostne službe izpustitev drugih zapornikov pogojeval z obljubo, da bodo prenehali organizirati proteste; ker so te izjave v nasprotju z mednarodnimi zavezami Sudana na področju človekovih pravic; ker je več vidnih zagovornikov človekovih pravic in opozicijskih političnih aktivistov še

vedno v zaporu, med drugim Osman Salih in Amdžid Farid, zagovornik človekovih pravic, ki je v Kartumu zaprt že od 18. januarja 2018; ker zaporniki niso bili obtoženi nobenega kaznivega dejanja in niso bili privedeni pred sodišče;

- H. ker imajo zagovorniki človekovih pravic in organizacije civilne družbe, vključno z odvetniki in odvetniškimi zbornicami, osrednjo vlogo pri zagotavljanju demokracije, človekovih pravic, pravne države, stabilnosti in trajnostnega razvoja;
- I. ker so dejavnosti organizacij civilne družbe in opozicijskih političnih strank strogo omejene, državna obveščevalna in varnostna služba pa jim preprečuje organiziranje številnih prireditelj; ker mednarodne nevladne organizacije redno izganjajo iz države in so tarča pritiska in ustrahovanja vlade;
- J. ker sta zakon o državni varnosti iz leta 2010 in 5. januarja 2015 sprejeta sprememba 151. člena ustave državni obveščevalni in varnostni službi podelila obsežna pooblastila za aretacijo in pridržanje, na podlagi katerih lahko osumljence pridrži tudi do štiri mesece in pol brez obveznosti sodnega pregleda; ker se ta pooblastila domnevno izkoriščajo za samovoljne aretacije in pridržanje oseb, ki v številnih primerih doživijo tudi mučenje in druge oblike slabega ravnanja; ker ima državna obveščevalna in varnostna služba na podlagi istega zakona imuniteto pred pregonom za dejanja, storjena med opravljanjem nalog, kar je ustvarilo kulturo splošnega nekaznovanja;
- K. ker je sudanska vlada maja 2016 zavrnila priporočila OZN, v katerih je bila pozvana, naj razveljavi določbe o imuniteti iz zakona o državni varnosti iz leta 2010 ter naj organizira neodvisne preiskave za pregon kaznivih dejanj v okviru mednarodnega prava in kršitev človekovih pravic, ki so jih zagrešili uslužbenci državne obveščevalne in varnostne službe, oboroženih sil in policije;
- L. ker so bili številni pridržani zagovorniki človekovih pravic žrtve mučenja in slabega ravnanja; ker so priporniki, ki so jih aretirali pripadniki državne obveščevalne in varnostne službe, še posebej izpostavljeni tveganju slabega ravnanja; ker je državna obveščevalna in varnostna služba znana po slabem ravnanju in mučenju pripornikov;
- M. ker je stalno nasilje vladnih sil, provladnih milic in protivladnih oboroženih skupin kulisa za nenehno nadlegovanje, samovoljne aretacije, pridržanja brez možnosti stikov ter domnevno mučenje zagovornikov človekovih pravic, ki jih izvajajo sudanske vojaške in varnostne sile;
- N. ker je Evropska služba za zunanje delovanje označila, da je rahljanje sankcij Združenih držav pomemben korak v skupnih prizadevanjih za ponovno vključitev Sudana v mednarodno skupnost in je dala vedeti, da je EU pripravljena pomagati Sudanu v tem procesu; ker je med prvo misijo pododbora Parlamenta za človekove pravice v Sudanu decembra 2017 sudanska vlada izrazila pripravljenost za ponovno vključitev v mednarodno skupnost; ker je Salih Mahmud Osman večkrat obiskal institucije EU, tudi Evropski parlament, da bi izrazil odločne pomisleke glede odnosov EU s Sudanom;
- O. ker so sudanske oblasti 8. marca 2018 Mohamedu Abdali Aldomi preprečile potovanje in mu odvzele potni list, medtem ko je potoval v Kairo na zdravljenje po slabem ravnanju med priporom;
- P. ker je Sudan na svetovni lestvici svobode tiska med 180 državami na 174. mestu; ker

oblasti in zakon o tisku in publikacijah, ki dovoljuje omejitve, kot so cenzura, zaseg in zaplemba časopisov, zaprtje medijskih hiš in odklop dostopa do interneta, še naprej močno omejujejo svobodo tiska in medijev; ker so časopisi redno cenzurirani in po natisu zaseženi, kar je poleg političnih sankcij tudi ekonomska sankcija;

- Q. ker je pravica do svobode veroizpovedi še vedno omejena, zakon pa versko odpadništvo, bogokletstvo in spreobrnitev iz islama v drugo veroizpoved še vedno označuje za kaznivo dejanje; ker je bil 21. februarja 2018 novinar Šamael Al Nur, zaposleni pri časopisu El Tayar, obtožen, da je napisal uvodnik o zmanjšanju državnih zdravstvenih izdatkov, za kar je v Sudanu zagrožena smrtna kazen;
- R. ker je Mednarodno kazensko sodišče 4. marca 2009 in 12. julija 2010 izdalo nalog za prijetje sudanskega predsednika Omarja Hasana Ahmada Al Baširja;
1. izraža globoko zaskrbljenost zaradi stalnega preganjanja zagovornikov človekovih pravic in civilne družbe v Sudanu, ki se kaže zlasti v obliki kršitev svobode izražanja, demonstriranja in zbiranja ter verske svobode ter v obliki ustrahovanja zagovornikov človekovih pravic, novinarjev in nevladnih organizacij, ki nasprotujejo režimu;
 2. poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi nagrajenca Saharova Saliha Mahmuda Osmana ter vseh drugih zagovornikov človekovih pravic, aktivistov civilne družbe in opozicijskih aktivistov, ki so pridržani zgolj zaradi svojega legitimnega in miroljubnega dela v bran človekovih pravic in demokracije;
 3. najostreje obsoja prakso mučenja in trpinčenja vseh pridržanih oseb; vztraja, da morajo biti razmere, v katerih so pridržane, v skladu z mednarodnimi standardi, tudi z načeli OZN za zaščito vseh oseb, ki so na kakršen koli način pridržane ali zaprte;
 4. poziva sudanske oblasti, naj raziščejo uporabo nasilja, mučenja in slabega ravnanja proti miroljubnim protestnikom ter storilce privedejo pred sodišče; poudarja, da domnevne informacije, pridobljene z mučenjem in slabim ravnanjem, ne smejo nikoli šteti za dopusten dokaz v sodnih postopkih;
 5. obžaluje napade na vse zagovornike človekovih pravic in njihovo trpinčenje ter poziva oblasti, naj zagotovijo, da bodo lahko svoje legitimne dejavnosti opravljali v vseh okoliščinah, brez strahu pred maščevanjem in brez vsakršnih omejitev, tudi brez sodnega nadlegovanja;
 6. poziva sudansko vlado, naj nemudoma preneha kršiti pravice opozicijskih političnih strank in zagovornikov človekovih pravic do svobode izražanja, združevanja in zbiranja; poziva k spoštovanju in zaščiti temeljnih človekovih pravic vseh ljudi v Sudanu;
 7. izraža zaskrbljenost zaradi stalnih in pogostih kršitev pravic žensk v Sudanu, zlasti s sklicevanjem na člen 152 kazenskega zakonika; poziva sudanske oblasti, naj nemudoma podpišejo in ratificirajo Konvencijo o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk;
 8. poudarja, da ostaja zavezan zaščitnemu mehanizmu za zagovornike človekovih pravic, ki so ogroženi; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, naj še naprej izboljšuje izvajanje smernic EU o zagovornikih človekovih pravic ter v ta namen v celoti izkoristi vsa sredstva, ki jih ima na voljo v Sudanu; poudarja, da morajo delegacije EU v svojih lokalnih razpisih v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice

(EIDHR) prednost nameniti podpori najbolj ogroženim zagovornikom človekovih pravic, s čimer bi zagotovili učinkovito in ciljno usmerjeno podporo;

9. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in delegacijo EU v Sudanu, naj Parlamentu poročata o ukrepih, sprejetih za zagotavljanje zaščite in podpore zagovornikom človekovih pravic; poziva k enotnem ukrepanju EU in držav članic v podporo zagovornikom človekovih pravic, ki so v nevarnosti;
10. ponovno poudarja, kako zelo pomembno je, da se ključni zakoni, med drugim zakon o državni varnosti iz leta 2010 in zakoni, ki urejajo medije in civilno družbo, pregledajo in revidirajo, da bodo v skladu z mednarodnimi standardi, ki podpirajo svobodo izražanja, zbiranja in združevanja;
11. opozarja Sudan na obveznosti, ki jih ima kot država članica OZN, ter ga poziva, naj spoštuje resolucijo Varnostnega sveta OZN št. 1593 (2005), ki zahteva sodelovanje z Mednarodnim kazenskim sodiščem; ponovno poudarja svojo zahtevo, da mora sudanski predsednik Omar Al Bašir spoštovati mednarodno pravo v skladu s konvencijami in pogodbami, katerih podpisnik je Sudan, in podpira vlogo Mednarodnega kazenskega sodišča, ki je proti njemu vložilo obtožnico zaradi vojnih hudodelstev, hudodelstev zoper človečnost in genocida;
12. nujno poziva Sudan, naj zagotovi spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v skladu s Splošno deklaracijo o človekovih pravicah in Deklaracijo OZN o zagovornikih človekovih pravic;
13. deli pomisleke, ki jih je izrazil Salih Mahmud Osman, da lahko trenutna osredotočenost na migracije preusmeri pozornost EU od zadev, povezanih s človekovimi pravicami;
14. zato poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, naj še naprej objavlja izjave v odziv na široko razširjene kršitve človekovih pravic, ki jih izvajajo državni akterji in milice, pa tudi izjave o oženju prostora za civilno družbo, s čimer bi dokazali, da je EU še vedno zelo zaskrbljena zaradi stanja človekovih pravic v Sudanu;
15. odločno poziva, naj EU in njene države članice zagotovijo, da se bo pri izvajanju skupnih projektov s sudanskimi organi spoštovalo načelo neškodovanja, s čimer bi preprečili sodelovanje z akterji, ki so odgovorni za kršitve človekovih pravic;
16. poziva EU in države članice, naj zagotovijo podporo tistim, ki si v Sudanu resnično prizadevajo za spremembe, organizacijam civilne družbe pa nudijo tehnično pomoč in programe za gradnjo zmogljivosti, da bi izboljšali svoje zmogljivosti na področju zagovarjanja človekovih pravic in pravne države ter tako učinkoviteje prispevali k izboljšanju stanja na področju človekovih pravic v Sudanu;
17. poziva EU in njene države članice, naj ostanejo zavezane podpori prizadevanjem Afriške unije, da prinese mir Sudanu in sudanskemu ljudstvu; glede tega izraža svojo podporo podaljšanju mandata misije OZN in Afriške unije v Darfurju (UNAMID) do junija 2018;
18. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladi Sudana, Afriški uniji, generalnemu sekretarju OZN, sopredsedujočima skupni parlamentarni skupščini AKP-EU in panafriškemu parlamentu.